

Жапарова Гулнарида Токторалиевнанын «Кыз Дарыйка» поэмасына лингвопоэтикалык анализ (кыргыз тилинен англис тилине жасалган котормонун негизинде) деген темада 10.02.20 – тектештирмелер тарыхый, типологиялык жана салыштырма тил илими адистиги боюнча филология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясына

ПИКИР

Г. Т. Жапарованын кандидаттык диссертациясынын жалпы эле лингвопоэтика илиминдеги, анын ичинде котормо илиминдеги актуалдуу проблемага арналган. Багыт болгон «Кичи эпосторду которуу» программалары менен байланыштуу (практика, илим, техниканын өнүгүшү менен). Элдик поэмаларды алгачкы жолу кыргыз тилинен англис тилине которуу менен элдик фольклордук поэмасына жана алардын котормолоруна лингвопоэтикалык иликтөө жүргүзүлүп, атайын илимий деңгээлде иликтөөгө алгачкы жолу элдик поэмадагы котормо алынып жаткандыгы болуп саналат. Ушунун өзү кандидаттык диссертациянын темасынын актуалдуулугунан кабар берет.

1. Диссертанттын изилдөөсүнүн милдети жана максаты так коюлган. Илимий изилдөөнүн теориялык негиздерине толук маалымат берилип, лингвопоэтиканы изилдөөчүлөрдүн пикирлери анализделип, өзүнүн оюн да жазган.

Изилдөөнүн экинчи бабында эпикалык жанрды которуунун методологиясы менен методдору эске алынып, которуу ыкмалары кандайча колдонгондугун сүрөттөп берген. Иштин үчүнчү бабында лингвопоэтиканын компоненттери болгон – лингвистикалык, стилистикалык, адабий жана семиотикалык анализге которулган поэманын материалдарынан сырткары башка которулган көркөм жана эпикалык жана поэтикалык жанрдын котормолору «Кыз Сайкал», « Ак Мөөр», «Олжобай менен Кишимжан» да анализге

алынган. Лингвистикалык анализде фонетика-фонологиялык, морфологиялык, лексикалык, синтаксистик каражаттардын берилиши дыкаттык менен анализделген, андан сырткары котормодогу экстралингвистикалык релеванттуулуктарды эске алуу менен бирге адекваттуу котормого жеткирүүгө аракеттенген. Андагы маданий, тарыхый, эстетикалык, психологиялык, когнитивдик, прагматикалык, семиотикалык, социалдык релеванттуулуктар эске алынган. Жогорудагы келтирилген маалыматтарды эске алуу менен, изденүүчү тарабынан жүргүзүлгөн илимий изилдөө актуалдуу жана жаңы деп эсептөөгө болот.

2. Диссертацияга коюлган талаптарга негизинен жооп берет.

Натыйжа 1. Автор тарабынан илимий маалыматтардын жалпы топтому талданган, лингвопоэтикалык анализ боюнча чет өлкөлүк илимпоздордун да пикирлери менен эсептешип, аларды иштеп чыккан (Киришүү, 1-бап).

Натыйжа 2. Эпикалык жанрды изилдөөдө анын методологиясына жана котормо методикаларына көңүл бөлүү менен илимий ишинде пайдаланган. Бул мындан ары элдик эпосторду, поэмаларды изилдөөгө да жакшы шарт түзөт (2-бап).

Натыйжа 3. Эпикалык жанрды которуунун теориялык, практикалык маселелерин өзүнүн анализинде колдоно алган (3-бап).

Натыйжа 4. Бул изилдөөлөр жана анализдер сунуш кылынган эпикалык жанрды которууда келечектеги изилдөөчүлөргө чоң көмөк көрсөтө алат.

Изилдөөнүн материалдары илимий 8 макалада чагылдырылган, «Кыз Дарыйка» котормо китеби чыккан, автордук укук алынган жана диссертациянын негизги жыйынтыктары илимий-практикалык конференцияларда баяндама түрүндө окулуп талкууланган. Жыйынтыктап айтканда, Г. Т. Жапарованын «Кыз Дарыйка» поэмасына лингвопоэтикалык анализ (кыргыз тилинен англис тилине жасалган котормонун негизинде) деген темада 10.02.20 – тектештирме-тарыхый, типологиялык жана

салыштырма тил илими адистиги боюнча филология илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу учун жазылган диссертациясын толук аткарылып бүткөн иш катары коргоого сунуштайм.

Илимий жетекчи, ф.и.д. профессору

З.К. Караева